

Predsednik Sjedinjenih Američkih Država Abraham Lincoln (1809-1865) ponudio je 1854. godine da država kupi veliki deo indijanske zemlje, a indijanskom narodu je obećan rezervat.

Na tu ponudu je dobio odgovor od poglavice plemena Seattle. Ovo pismo se ubraja među najlepše i najdublje misli koje su ikada izrečene o životnoj sredini i odnosu čoveka prema prirodi.

"Kako možete kupiti ili prodati nebo, toplinu zemlje? Ta ideja nam je strana. Ako mi ne posedujemo svežinu zraka i bistrinu vode, kako vi to možete kupiti?

Svaki deo te zemlje, svet je za moj narod. Svaka sjajna borova iglica, svaka peščana obala, svaka magla u tamnoj šumi, svaki kukac, sveti su u pamćenju i iskustvu moga naroda. Sokovi koji teku kroz drveće nose sećanje na crvenog čoveka.

Mrtvi beli ljudi zaboravljaju zemlju svoga rođenja kada odu u šetnju među zvezdama. Naši mrtvi nikada ne zaboravljaju ovu lepu zemlju, jer je ona majka crvenog čoveka. Mi smo deo zemlje i ona je deo nas.

Mirišljavo cveće naše su sestre, jelen, konj, veliki orao, svi oni su naša braća. Stenoviti vrhovi, sočni pašnjaci, toplina tela ponija i čovek - svi pripadaju istoj porodici. Tako, kad Veliki poglavica iz Vašingtona šalje glas da želi kupiti našu zemlju, traži previše od nas.

Veliki poglavica šalje glas da će nam sačuvati mesto tako da ćemo mi sami moći živeti udobno. On će nam biti otac i mi ćemo biti njegova deca. Mi ćemo razmatrati vašu ponudu da kupite našu zemlju. Ali to neće biti tako lako. Jer ta zemlja je sveta za nas. Ta sjajna voda što teče brzacima i rekama nije samo voda, već i krv naših predaka.

Ako vam prodamo zemlju morate se setiti da je to sveto i morate učiti vašu decu da je to sveto i da svaki odraz u bistroj vodi jezera priča događaje i sećanja moga naroda. Žubor vode glas je oca moga oca. Reke su naša braća, one nam utoljuju žed. Reke nose naše kanue i hrane našu decu.

Ako vam prodamo našu zemlju morate se setiti i učiti našu decu da su reke naša braća, i vaša, i morate od sada dati rekama dobrotu kakvu biste pružili svakom bratu. Mi znamo da beli čovek ne razume naš život. Jedan deo zemlje njemu je isti kao i drugi, jer on je stranac koji dođe noću i uzima od zemlje sve što želi. Zemlja nije njegov brat nego njegov neprijatelj i kada je pokori on kreće dalje.

On za sobom ostavlja grobove otaca i ne brine se. On otima zemlju od svoje dece i ne brine se. Grobovi njegovih otaca i zemlja što mu decu rađa zaboravljeni su. Odnosi se prema majci-zemlji i prema bratu-nebu kao prema stvarima što se mogu kupiti, opljačkati, prodati kao stado ili sjajan nakit. Njegov apetit prožderat će zemlju i ostaviti samo pustoš.

Ne znam. Naš način je drugačiji nego vaš. Izgled vaših gradova boli oči crvenog čoveka. A možda je to, jer crveni čovek je divlji i ne razume. Nema mirnog mesta u gradovima belog čoveka. Nema mesta da se čuje otvaranje listova u proleće ili drhtaj krilaca kukaca. A možda je to, jer sam divlji i ne razumem. Buka jedino deluje kao uvreda za uši. I šta je to život, ako čovek ne može čuti usamljeni krik kozoroga ili noćnu prepirku žaba u bari?

Ja sam crveni čovek i ne razumem. Indijanac više voli blagi zvuk vетра kad se poigrava licem močvare kao i sam miris vетра očišćen podnevnom kišom ili namirisan borovnom. Vazduh je skupocen za crvenog čoveka, jer sve živo deli jednaki dah - životinja, drvo, čovek. Beli čovek ne izgleda kao da opaža vazduh koji diše. Kao čovek koji umire mnogo dana, on je otupeo na smrad.

Ali ako vam prodamo našu zemlju morate se setiti da je vazduh skupocen za nas, da vazduh deli svoj duh sa svim životom koji podržava. Vетар što je mojem dedi dao prvi dah takođe će prihvatići i njegov poslednji uzdah. I ako vam prodamo našu zemlju morate je čuvati kao svetinju, kao mesto gde će i beli čovek moći doći da okusi vетar što je zaslađen mirisom poljskog cveća.

Tako ćemo razmatrati vašu ponudu da kupite našu zemlju. Ako odlučimo da prihvatimo, postavićemo jedan uslov: beli čovek mora se odnositi prema životinjama ove zemlje kao prema svojoj braći. Ja sam divljak i ne razumem neki drugi način. Video sam hiljade raspadajućih bizona u preriji što ih je ostavio beli čovek ustrelivši ih iz prolazećeg voza. Ja sam divljak i ne razumijem kako dimeći gvozdeni konj može biti važniji nego bizon koga mi ubijamo samo da preživimo.

Šta je čovek bez životinja? Ako sve životinje odu, čovek će umreti od velike usamljenosti duha. Šta god se dogodi životinjama ubrzo će se dogoditi i čoveku. Sve stvari su povezane. Morate naučiti svoju decu da je tlo pod njihovim stopama pepeo njihovih dedova. Tako da bi oni poštivali zemlju, recite vašoj deci da je zemlja sa nama u srodstvu.

Učite vašu decu kao što mi učimo našu, da je zemlja naša majka. Šta god snađe nju snaći će i sinove zemlje.

Ako čovek pljuje na tlo pljuje na sebe samoga. Mi to znamo: zemlja ne pripada čoveku; čovek pripada zemlji. Mi to znamo.

Sve stvari povezane su kao krv koja ujedinjuje porodicu. Sve stvari su povezane. Što god snađe zemlju snaći će i sinove zemlje. Čovek ne tka tkivo života; on je samo struk u tome. Što god čini tkanju čini i sebi samome. Čak i beli čovek, čiji Bog govorи i šeta s njime kao prijatelj s prijateljem, ne može biti izuzet od zajedničke sudsbine.

Mi možemo biti braća posle svega. Jednu stvar znamo, koju će beli čovek jednog dana otkriti - naš Bog je isti Bog. Vi sada možete misliti da ga vi imate kao što želite imati našu zemlju; ali to ne možete. On je Bog čoveka i njegova samilost jednak je za crvenog čoveka kao i za belog. Ta zemlja je draga Njemu i škoditi zemlji jeste prezirati njenog Stvoritelja. Beli takođe trebaju prolaz; možda brže nego sva druga plemena. Zaprljajte vaš krevet i jedne noći ugušiti ćete se u sopstvenom smeću. Ali u vašoj propasti svetlećete sjajno, potpaljeni snagom Boga koji vas je doneo na tu zemlju i za neku posebnu svrhu dao vam vlast nad njome kao i nad crvenim čovekom.

Sudbina je misterija za nas jer mi ne znamo kad će svi bizoni biti pobijeni i divlji konji pripitomljeni, tajni delovi šume teški zbog mirisa mnogih ljudi i pogledi na zrele brežuljke zamrljani brbljajućom žicom.

Gde je gušter? Otišao je.

Gde je orao? Otišao je.

To je kraj življjenja i početak borbe za preživljavanje.

Indijanski poglavica Seattle, 1854.

Environment
Engineeringgroup

FB: EEG Novi Sad

WEB: www.activity4sustainability.org